

### Список використаних джерел

1. Алексеева Г. М. Формування в майбутніх соціальних педагогів готовності до застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності [Електронний ресурс] / Ганна Миколаївна Алексеева. – Режим доступу : <http://divovo.in.ua/alyeksyeyeva-g-m-formuvannya-v-majbutnih-socialnih-pedagogiv.html>. – Назва з екрану.
2. Благоев М. Б. Формирование готовности студентов к использованию информационных технологий в педагогической деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Максим Борисович Благоев. – Саратов, 2004. – 152 с. – Режим доступа : <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/105028.html>. – Назва з екрану.
3. Гурін Р. С. Підготовка майбутнього вчителя гуманітарного профілю до застосування нових інформаційних технологій у навчальному процесі загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Р. С. Гурін; Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К. Д. Ушинського (м. Одеса). – О., 2004. – 252 с.
4. Карташова Л. А. Створення умов формування готовності майбутніх вчителів іноземних мов до впровадження засобів інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес / Любов Андріївна Карташова. – Режим доступу : <http://lkartashova.at.ua/publ/2-1-0-31>. – Назва з екрану.
5. Яшанов С. М. Формування у майбутніх учителів умінь і навичок самостійної навчальної роботи у процесі використання нових інформаційних технологій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / С. М. Яшанов ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2003. – 220 с.

**Анотація.** Топольник Я. Рівні готовності майбутніх викладачів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі вищої школи. У статті розглянуті аспекти проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Звертається увага на те, що високий рівень оволодіння новими інформаційними технологіями визначає готовність майбутніх викладачів до втілення педагогічних технологій та здійснення інноваційної діяльності. Визначено і охарактеризовано рівні готовності майбутніх викладачів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності. Відмічено, що результат впровадження ІКТ в навчальний процес безпосередньо залежить від професійних знань, вмінь і навичок викладача.

**Ключові слова:** інформаційно-комунікаційні технології, майбутній викладач, готовність, рівні, навчальний процес.

**Аннотация.** Топольник Я. Уровни готовности будущих преподавателей к использованию информационно-коммуникационных технологий в учебном процессе высшей школы. В статье рассмотрены аспекты проблемы использования информационно-коммуникационных технологий в образовании. Обращается внимание на то, что высокий уровень овладения новыми информационными технологиями определяет готовность будущих преподавателей к реализации педагогических технологий и осуществления инновационной деятельности. Определены и охарактеризованы уровни готовности будущих преподавателей к использованию информационно-коммуникационных технологий в профессиональной деятельности. Отмечено, что результат внедрения ИКТ в учебный процесс напрямую зависит от профессиональных знаний, умений и навыков преподавателя.

**Ключевые слова:** информационно-коммуникационные технологии, будущий преподаватель, готовность, уровни, учебный процесс.

**Abstract.** Topolnik Y. Levels of future teachers' preparedness for the information and communication technologies' use in the higher school educational process. In the article considers aspects of the problem of information and communication technologies use in education. It is noted that the high level of mastering new information technologies determines the readiness of future teachers to implementation pedagogical technologies and innovative activities. The future teachers' preparedness levels for the information and communication technologies' use in professional activities are determined and characterized. Indicated that the ICT introduction result into the educational process directly depends on the teacher's professional knowledge, abilities and skills.

**Keywords:** information and communication technologies, future teacher, preparedness, levels, educational process.

Арина Харківська

Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків, Україна

### ДИТИНОЦЕНТРИСТСЬКИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Рух до людиноцентризму загалом, та дитиноцентризму зокрема, є характерною рисою сучасної освіти, на яку значно впливають соціальні трансформації, що відбуваються сьогодні в суспільстві. Відповідно, сьогодні визнання людством значимості повноцінного розвитку особистості зумовлює нові підходи до організації діяльності інституту освіти.

Дитиноцентристський підхід ставить дитину у центр педагогічного процесу, позначаючи завдання її пізнання як цілісної, унікальної, творчої особистості.

Сучасні процеси модернізації дошкільної освіти висувають на перший план не формальну приналежність вихователя дітей дошкільного віку до професії, а займану ним особистісну позицію, яка забезпечує усвідомлений вибір педагогічної спеціальності [4]. Усталена, зріла особистісна позиція, орієнтує педагога на розуміння сучасних реалій, мотивів і способів взаємодії з дитиною. Тільки зрілість особистісної, професійної позиції педагога дошкільної освіти забезпечує заміну традиційних цінностей навчання на цінності розвитку особистості дошкільника а, отже, і підвищення якості його освіти.

Не викликає сумніву той факт, що одним із найбільш значущих напрямів діяльності в умовах модернізації системи освіти є розвиток кадрового потенціалу. Суспільству, що активно розвивається потрібні сучасно освічені, моральні, креативні та заповзятливі педагоги, які можуть самостійно приймати рішення, здатні до співпраці, відрізняються мобільністю, динамізмом, конструктивністю, готові до міжкультурної взаємодії, володіють почуттям відповідальності.

Професійна підготовка майбутніх вихователів ДНЗ дозволяє ефективно будувати педагогічну діяльність, із точки зору сформованої позиції фахівця [1]. Проте, якщо вона не спирається на засади людиноцентристського, а особливо дитиноцентристського підходу, то така підготовка не дає повного розуміння педагогічної взаємодії майбутніх вихователів ДНЗ із дітьми, і, відповідно не може вповні сформувані педагогічну компетентність майбутніх вихователів. Педагогічна компетентність - оцінна категорія, що характеризує педагога як суб'єкта виховної діяльності в системі освіти та передбачає наявність професійних, психологічних і педагогічних знань, умінь, професійних позицій і установок педагога, необхідних для активної та продуктивної професійної діяльності [2].

Можна констатувати що на сьогодні існує протиріччя між вимогами до педагогічної компетентності педагогів дошкільного навчального закладу. А саме, між сформованістю професійної свідомості, що зумовлює вибір певної професійної позиції, і недостатньо розробленою технологією сприяння, необхідного під час особистісних і професійних змін у підготовці педагогів дошкільної освіти. Зазначимо, що наведене протиріччя можна вирішити, звернувшись до педагогічного проектування

Педагогічне проектування виступає зовнішнім джерелом, підживлює «запуск» механізмів самоорганізації особистості за рахунок припливу інформації, енергії ззовні і стимулювання дії внутрішніх ресурсів. Із його допомогою у зону педагогічної уваги вводяться: професійні інтереси, мотиви, цінності установки свідомості; пізнавальні, соціальні, діяльні, особистісні компетенції; професійно значимий особистісний потенціал (спостережливість, уважність, креативність, критичність мислення і тощо) [5].

Отже стимулюючий вплив на особистість не можна забезпечити без побудови цілісної, послідовної системи педагогічних дій. Саме тому педагогічне проектування є одним з основних аспектів підвищення продуктивності професійної підготовки майбутніх вихователів. Дитиноцентристський підхід у педагогічному проектуванні є основою структури проекту, що передбачає обов'язковість цілей і завдань, опис очікуваних результатів, ревізії наявних ресурсів тощо. Метод педагогічного проектування застосовується для створення нового вигляду системи й одночасно процесів для реалізації задуманого на основі наявного стану та прогнозу бажаних результатів [3].

Дитиноцентристський підхід у педагогічному проектуванні виходить із необхідності створення умов для самовдосконалення і повноцінного розвитку учасників педагогічної взаємодії через пізнання природи людини і законів її розвитку. Відповідно, розвиток і збагачення інтелекту, творчої енергії, духовно-моральних сил виступає головною метою проєктованих перетворень.

Успішність перетворюючої діяльності передбачає виконання цілого ряду вимог до педагогічного проектування оптимальних умов професійного розвитку особистості на етапі професійної підготовки майбутніх вихователів.

#### Список використаних джерел

1. Докучаєва В. В. Проектування інноваційних педагогічних систем у сучасному освітньому просторі: Монографія. – Луганськ, 2005. – 299 с.
2. Дубич К.В. Особистісно орієнтоване виховання студентів в умовах соціокультурного середовища вищого навчального закладу: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. педагог, наук: спеціальність 13.00.07 "Теорія і методика виховання". – Луганськ, 2007.
3. Коновальчук І. І. Проектування інноваційних педагогічних технологій // Вісник ЖДУ. – 2006. – № 28. – С. 74-76.
4. Харківська А. А. Теоретичні основи розвитку фахової компетентності майбутніх педагогів / А. А. Харківська // Сучасні наукові дослідження та розробки: теоретична цінність та практичні результати – 2016: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Братислава, 15-18 березня 2016 року). – К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2016. – С.172-173.
5. Rogers C., Freiberg H. I. Freedom to learn. 3 – rd ed. – N. Y.; Oxford; Singapore; Sydney: Maxwell Macmillan Inter., 1994.

**Анатолія. Харківська А. Дитиноцентристський підхід як основа педагогічного проектування під час професійної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку. У статті**

охарактеризовано доцільність використання дитиноцентричного підходу. Доведено його важливість у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку.

**Ключові слова:** дитиноцентристський підхід, майбутні вихователі дітей дошкільного віку, проектування.

**Аннотация.** Харьковская А. Детоцентрический подход как основа педагогического проектирования во время профессиональной подготовки будущих воспитателей детей дошкольного возраста. В статье охарактеризованы целесообразность использования детоцентрического подхода. Доказана его важность в процессе профессиональной подготовки будущих воспитателей детей дошкольного возраста.

**Ключевые слова:** детоцентрический подход, будущие воспитатели детей дошкольного возраста, проектирование.

**Abstract.** Kharkivska A. A Detocentric approach as the basis of pedagogical designing during the professional training of future educators of preschool children. The article describes the expediency of using the detocentric approach. Its importance in the process of professional training of future educators of children of preschool age is proved.

**Key words:** detocentric approach, future educators of preschool children, design.

Ольга Чашечникова

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, м. Суми, Україна  
Chash-olga-s@ukr.net

## ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ МАГІСТРАНТІВ - МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ У КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

Аналіз досліджень [1-6; 8], обговорення питання з колегами (О. І. Матяш, м. Вінниця, В. Г. Моторіна, м. Харків, С. О. Скворцова, м. Одеса, м. Н. А. Тарасенкова, м. Черкаси, Л. Г. Філон, м. Чернігів, О. В. Семеніхіна, м. Суми), аналіз досвіду роботи кафедри математики Сум ДПУ імені А.С. Макаренка за останні десятиріччя, спілкування із вчителями математики м. Суми та Сумської області, результати власних досліджень [7] дозволили нам дійти таких висновків щодо визначення компетентностей, на формування яких має бути підготовка магістрантів математиків у педагогічних університетах.

**Інтегральну компетентність** розглядають як здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі математики, середньої та вищої математичної освіти, що передбачає знання відповідних теоретико-методичних основ, уміння застосовувати відповідні науково-методичні дослідження та адекватні методи з галузі педагогіки, методики математики, математики; вирішувати професійні завдання, що характеризуються комплексністю, варіативністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в старшій школі та вищому навчальному закладі; планувати та здійснювати дослідження з елементами наукової новизни в галузі математики, середньої та вищої математичної освіти та / або впроваджувати інновації у освітній процес.

Узагальнивши та систематизувавши різні підходи до визначення **загальних компетентностей** магістрів у контексті дослідження, виділяємо з них наступні здатності: навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки і соціального життя, вдосконалювати й розвивати власний інтелектуальний та загальнокультурний рівень; грамотно використовувати державну мову у процесі професійної діяльності, чітко та аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати одну з іноземних мов для одержання та оцінювання інформації в галузі професійної діяльності; усвідомлювати на основі критичного аналізу основні світоглядні теорії та принципи у навчанні та професійній діяльності; соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми; приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; оцінювати ситуацію та/або завдання на основі всебічного аналізу з метою виявляти шляхи вирішення проблем / розв'язування завдань; ухвалювати оптимальні рішення; сприймати, аналізувати й реалізовувати інновації у професійній діяльності; знаходити із різних джерел інформації відомості щодо традиційних та інноваційних підходів до організації освітнього процесу, методів та технологій навчання, форм організації навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання та критично аналізувати доцільність їх використання; використовувати вербальні та невербальні прийоми і засоби в процесі навчання; доцільно використовувати ІКТ для підтримки навчально-пізнавального процесу; критично аналізувати доцільність використання традиційних та інноваційних підходів до здійснення діагностики навчальних досягнень учнів / студентів, контролю й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання; формувати ціннісні орієнтації молоді, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів; до продуктивного міжособистісного спілкування на основі принципів гуманізації й довіри; до ефективної співпраці у команді, до толерантного сприймання різноманітних думок, ідей; керуватися базою нормативно правових